AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHİYYƏ NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCAN TİBB UNİVERSİTETİ

TƏSDİQ EDİRƏM

____

Tədris və müalicə işləri üzrə prorektor, prof. Sabir Əliyev

RAZILAŞDIRILIB

____

Tədris və Təhsil departamentinin müdiri dos Kamandar Yaqubov

EPİDEMİOLOGİYA və biostatistika KAFEDRASI

"050902 – İctimai Səhiyyə" ixtisasının DÖVLƏT EPİDEMİOLOJİ NƏZARƏTİ fənni üzrə SİLLABUS

BAKI – 2022

Sillabusun mündəricatı:

1. Fənnə dair qısa məlumat;
2. “Dövlət epidemioloji nəzarəti ” fənninin tədrisinin ixtisas üzrə məqsədi və hədəfləri;
3. “Dövlət epidemioloji nəzarəti” fənninin tədrisinin nəticəsində formalaşan kompetensiyalar;
4. “Dövlət epidemioloji nəzarəti” fənninin tədrisi üzrə olan mövzular (mövzu-təqvim planı);
5. Fənnin tədrisində istifdə ediləcək interaktiv tədris metodları;
6. Fənn üzrə ölçmə - qiymətləndirmə metodu;
7. Tələbələrin semestr ərzində fənn üzrə iş yükü
8. Metodiki təminat.
9. “Dövlət epidemioloji nəzarəti” fənninin təlim nəticələrinin Proqramın Təlim Nəticələri ilə əlaqəliliyi;
10. Fənnin tədrisinin Proqramın Təlim Nəticələri ilə əlaqə səviyyəsi

FƏNNİN TƏDRİS PLANI

(Fənnə dair qısa məlumat)

Fənnin kodu	Fənnin adı	Dərsin növü	Tədris olunduğu		AKTS
			Kurs	Semestr	
İPFB36	Dövlət epidemioloji nəzarəti	Məcburi	6	Y-12	5

Tədris dili	
	Azərbaycan

Fənni tədris edən müəllim(lər)	
	1. Ə.e.x., prof. İ.Ə.Ağayev 2.t.e.d. prof. M.Z.Niftullayev 3.t.e.d. prof. V.N.Vəkilov 4. t.ü.f.d., dosent E.M.Quliyeva 5. t.ü.f.d., dosent E.F.Vahabov 6. t.ü.f.d.,dosent X.H.Cəfərova 7. t.ü.f.d., dosent X.N.Xələfli 8. t.ü.f.d., dosent F.Ş.Tağıyeva *9. ass. V.Ç.Cəlilov*

Fənnin ardıcıllıq şərtləri	
Öncə tədrisi zəruri olan fənlər (Prerekvizit)	1 *Epidemiologiya-2* *2.Tibbi Parazitologiya*
Özündən sonra tədrisini saxladığı fənlər	

Fənnin məqsədi	
Kursun əsas məqsədi tələbələri epidemiologiyanın nəzəri, metodik və təşkilati əsasları, əhalinin əksepidemik müdaifiəsi sisteminin təşkilati strukturu və onun idarəetmə orqanlarının funksiyaları, bu sistemin müəssisələrinin, bölmələrinin, vəzifəli şəxslərinin fəaliyyətinin planlaşdırılması, ayrı-ayrı xəstəliklər zamanı aparılan əksepidemik işin keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi metodları ilə tanış etməkdir.	
Fənnin məzmunu	
	Bu kurs əksepidemik işin epidemioloji nəzarət prinsipi üzrə nəzəri (yoluxma mexanizmi nəzəriyyəsi, təbii ocaqlılıq nəzəriyyəsi, parazitar sistemlərin özünütənzimləmə nəzəriyyəsi), metodik (retrospektiv və operativ epidemioloji təhlil) və təşkilati (əhalinin əksepidemik müdafiəsinin strukturu və funksiyaları) əsaslarını öyrənməklə məşğul olur.

Fənnin təlim nəticəsi	
BİLİK	1.*Əksepidemik işin problem-tematik və funksional-sahə planlarını tərtib etməsi* *2. İşi epidemioloji nəzarət prinsipi üzrə təşkil etməsi* *3. Ayrı-ayrı xəstəliklər zamanı aparılan əksepidemik işin keyfiyyətini qiymətləndirməsi* *4.Yoluxucu xəstəliklərin baş verməsi zamanı risk quruplarını müəyyən etməsi* *5. Ayrı-ayrı xəstəliklər zamanı mövsümi xəstələnmənin dinamikasının təyin edilməsi*
BACARIQ	*1.Xəstələnmənin illik dinamikası üçün əyrilən tərtib olunması* *2.İntensiv göstəricilərin hesablanması* *3.Ekstensiv göstəricilərin hesablanması* *4.Qrupşəkilli alovlanmarın təhlil olunması* *5.Epidemik ocağın hüdudlarını müəyyənləşdirir.* *6.Ocağın ləğvi üzrə əksepidemik tədbirlər planı hazırlayır* *7.Ocaqda aparılan əksepidemik tədbirlərin həcmini və vaxtını müəyyənləşdirir.* *8.Yoıuxucu xəstəliklərdə ocagın epidemioloji müayinəsi və alınan məlumatların müvafiq formalara qeyd olunması*
DAVRANIŞ	1. *Ocaqda epidmüayinə aparаrkən etik qaydalara əməl edir.*

Mövzu təqvim planı		
	Mövzular	
Həftə	**Nəzəri təlim**	**Təcrübi (tətbiqi) təlim**
1	*Epidemiologiya elminin müasir nailiyyətləri və perspektivləri. Epidemiloji diaqnostika. Retrospektiv və operativ epidemioloji təhlilin məqsədi, vəzifələri və istiqamətləri. Epidemioloji nəzarət. Əksepidemik işin təşkili.*	*Rayon GEM-nin epid. şöbənin strukturu və iş xüsusiyyəti. Rayon GEM-də epidemioloqun fəaliyyəti*
2	*Bağırsaq infeksiyalarının aktual problemləri, onlar üzərində epidemioloji nəzarət sisteminin təkmilləşdirilməsi.*	*Poliklinikanın, stasionarın, somatik xəstəxananın profilaktik və əksepidemik işinin planlı müayinəsi*
3	*Tənəffüs infeksiyaları zamanı epidemioloji nəzarət. Viruslu hepatitləri zamanı epidemioloji nəzarət.*	*Yoluxucu xəstələxanın, doğum evinin müayinəsinin xüsusiyyətləri*
4	*Zoonozlar, onların epidemiologiyası. Müxtəlif yoluxma mexanizmli zoonozlarda epidemioloji nəzarət*	*Uşaq müəssisələrinin müayinəsinin xüsusiyyətləri*
5	*Helmintozların müxtəlif qruplarında epidemioloji nəzarət. Protozoozlar zamanı epidemioloji nəzarət. Malyariologiyanın aktual problemləri və epidemioloji nəzarət.*	*Epidemioloji şöbənin dəri-zöhrəvi xəstəliklərlə mübarizədə fəaliiyyəti*
6		*Epidemioloji təhlilin növləri, onun aparılması metodikası, göstəricilərin hesablanması. İllik və coxillik dinamikanın öyrənilməsi və kompleks planın hazırlanması (KURS işinin yerinə yetirilməsi şəklində)*

7		*Epidemioloji müayinənin mərhələləri və əksepidemik tədbirlərin təşkili, keyfiyyəti (KURS işi)*
8		*Rayon GEM-də immunoloqun fəaliyyəti, immunprofilaktikanın keyfiyyətinə nəzarət*
9		*Dezinfeksiya şöbəsində həkimin fəaliyyəti, dezinfeksiya işinin keyfiyyətinə nəzarət*
10		*Rayon GEM-də bakterioloji laboratoriyanın işi*
11		*Rayon GEM-də sahə parazitoloqunun fəaliyyəti*
12		*KURS işinin yekunlaşdırılması və qiymətləndirilməsi*
13		

Fənnin tədrisində istifadə ediləcək interaktiv tədris metodları	
	- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar; - təqdimat və müzakirə, debatlar; - ekspert metodu; video va audio mühazirələr; distant təhsil; - araşdırma-tədqiqat; layihə, qrup qiymətləndirməsi; - problem əsaslı öyrənmə, - kiçik qruplarda iş (teamwork), işgüzar oyunlar; - xüsusi nümunələrin (case-study) öyrənilməsi və təhlili; - qrup işlərinin yazılması və test tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi və s.

Ölçmə - qiymətləndirmə		
	Qiymətləndirmə üsulları	**Qiymət (bal)**
	İmtahan (final)	50

	Cari qiymətləndirmə (kollokvium 1)	5
	Cari qiymətləndirmə (kollokvium 2)	20
	Cari qiymətləndirmə (kollokvium 3)	5
	Davamiyyətə görə qiymətləndirmə	10
	Sərbəst iş (Tələbələrin qrup layihəsi)	10
	CƏMİ	100

Fənn üzrə semestr ərzində (imtahana qədər və imtahanda) tələbənin topladığı balın yekun miqdarına görə onun fənn üzrə biliyinin qiymətləndirilməsi			
	51 baldan aşağı olduqda	“qeyri-kafi”	F
	51-60 bal	“qənaətbəxş”	E
	61-70 bal	“kafi”	D
	71-80 bal	“yaxşı”	C
	81-90 bal	“çox yaxşı”	B

Semestr üzrə İş yükü				
	Fəaliyyət	**Sayı**	**Müddət (saat)**	**Cəmi iş yükü (saat)**
	Cari qiymətləndirmə (kollokvium)	3	2	6
	Semestr imtahanı	1	1	1
	Mühazirə dərsləri	5	2	10
	Laboratoriya (praktik) dərsləri	25	2	50
	Sərbəst hazırlıq			60
	Cəmi iş yükü			127

Tövsiyyə olunan ədəbiyyat

1. İ.Ə.Ağayev, X.N.Xələfli, F.Ş.Tağıyeva. Epidemiologiya.Dərslik, Bakı, 2012,728s.
2. İ.Ə.Ağayev başq. Dezinfeksiya işi. Dərs vəsaiti. Bakı, 2008, 208 s.

	3. Genişləndirilmiş İmmunlaşdırma Proqramı.Tibb işçiləri üçün vəsait. Az.Res.SN-İNİSEF, 2002. 4. Беляков В.Д., Яфаев Р.Х. Эпидемиология: Учебник.М.:Медицина, 1989,416с. 5. Покровский В.И., Пак С.Г., Брико Н.И., Данилкин Б.К. Инфекционные болезни и эпидемиология: Учебник. 2-е изд. М.:ГЭОТАР-Мед, 2004, 816 с. 6. Зуева Л.П., Яфаев Р.Х. Эпидемиология. СПб.: Фолиант, 2006. 7. Шкарин В.В., Дезинфекция, Дезинсекция, Дератизация. НГМА, Нижний Новгород, 2006.

İMZALAYANLAR:

Kafedra müdiri: Ə.e.x., prof. İ.Ə.Ağayev

Fənni tədris edən müəllimlər: .t.e.d.prof. M.Z.Niftullayev**:**
t.e.d. prof. V.N.Vəkilov
t.ü.f.d., dosent E.M.Quliyeva
t.ü.f.d., dosent E.F.Vahabov
t.ü.f.d.,dosent X.H.Cəfərova
t.ü.f.d., dosent X.N.Xələfli
t.ü.f.d., dosent F.Ş.Tağıyeva
ass. V.Ç.Cəlilov

Əmək bazarının nümayəndəsi

"Dövlət epidemioloji nəzarəti" fənninin təlim nəticələrinin İxtisas Proqramın Təlim Nəticələri ilə əlaqəliliyi

Fənnin Təlim Nəticələri (FTN)	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**
Təlim nəticəsi 1. Məzun epidemioloji nəzarətin keyfiyyət meyarlarını təyin etməyi bacarır.							X					
Təlim nəticəsi 2. Məzun epidemioloji nəzarətin elementlərini təcrübədə tətbiq etməyi bacarır.					X							
Təlim nəticəsi 3. Məzun epidemiyaönü mərhələdə diaqnostikanı aparmağı bacarır.						X						
Təlim nəticəsi 4. Məzun qeyri-immun təbəqənin çoxalması, törədicinin peyzajının dəyişilməsi ilə birlikdə infeksiya mənbələrinin									X			

aşkar edilməsini bacarır.												
Təlim nəticəsi 5. Məzun bağırsaq infeksiyaları zamanı – suyun, qidanın bakterioloji göstəricilərinin dəyərləndirilməsini bacarır.											X	
Təlim nəticəsi 6. Məzun xəstələnmənin çoxillik və illik (aylıq) dinamikasının təhlilini aparmağı bacarmalıdır.												
Təlim nəticəsi 7. Məzun profilaktik və əksepidemik tədbirlərin keyfiyyətini və effektivliyini qiymətləndirməyi bacarır.												
Təlim nəticəsi 8. Məzun epidemioloji əlamətlərə (risk amillərinə) görə xəstələnmənin təhlilini aparmağı bacarır.												
Təlim nəticəsi 9. Məzun retrospektiv epidemioloji təhlilin həyata keçirilməsi üçün müvafiq göstəricilərin toplanmasını və onların statistik işlənməsini, interpretasiyasını və tətbiq etməyi bacarır.		X										
Təlim nəticəsi 10. Məzun retrospektiv və operatıv təhlilin nəticələrini qiymətləndirilməyi bacarır.										X		

Fənnin tədrisinin Proqramın Təlim Nəticələri ilə əlaqə səviyyəsi					
Proqramın Təlim Nəticəsi (PTN)	**Töhfə səviyyəsi***				
	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1.Məzun Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair biliklərə, Azərbaycan xalqının milli-mənəvi, mədəni-tarixi dəyərlərini ictimai həyat və fəaliyyətində tətbiq etmək və Azərbaycan dövlətinin maraqlarını qorumaq qabiliyyətinə malik olur					
2.Məzun Azərbaycan Respublikasının rəsmi dövlət dili olan Azərbaycan dili ilə yanaşı ən azı bir xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiyaya sahib olub, bu imkandan öz peşə fəaliyyətində istifadə etmək, xarici dildə gündəlik fəaliyyəti ilə bağlı ünsiyyət qurmaq, fikrini şifahi və yazılı ifadə etmək, xəstə, xəstə yaxınları, digər tibb işçiləri, cəmiyyət, müvafiq qurumlar, media ilə yazılı və şifahi ünsiyyət qurmaq, ixtisasına aid xarici ədəbiyyatdan istifadə etmək bacarığına malik olur					
3. Məzun peşəsi ilə əlaqəli elmi məlumatları toplamaq üçün sərbəst şəkildə informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə edir, elektron formada yazışmalar apara bilir, əldə etidyi məlumatların və mənbələrinin dürüstlüyünü qiymətləndirməyi və elmi məlumatları peşə təcrübəsində tətbiq etməyi bacarır				X	
4.Məzun peşəsi ilə əlaqəli qanunvericiliyi, deontologiyanı və etik qaydaları bilir, sərbəst şəkildə peşə fəaliyyəti ilə məşğul olarkən peşəsi ilə əlaqəli qanunvericiliyə, qaydalara və etik prinsiplərə riayət etməyi bacarır					
5.Fərdi profesional inkişafını planlaşdıraraq ömürboyu təhsil prinsiplərini həyata keçirməyi, zəruri hallarda həmkarlarından kömək istəməyi, lazım gəldikdə öz bilik bə bacarıqlarını həmkarları və digər tibb işçiləri ilə bölüşməyi, peşəsi ilə əlaqəli maarifləndirmə işi aparmağı bacarır					
6. Məzun ölkənin səhiyyə problemlərini həll etmək üçün müasir nəzəri və praktik biliklərə yanaşmalarla, sahib olur.				x	
7. Məzun məlumatları və məlumat mənbələrini təhlil edərək qiymətləndirməyi, elmi tədqiqat üsullarını istifadə edərək bioetik prinsiplər çərçivəsində müstəqil və ya kollektiv formada araşdırma aparmağı bacarır.		x			
8.Məzun uşaqlar daxil olmaqla cəmiyyətin bütün fərdləri, ətraf mühhit və əmək təhlükəsizliyi sahəsində kifayət qədər bilik, bacarıq və yanaşmalara sahib olur və ilkin səhiyyə			x		

problemlərini müəyyənləşdirməyi, həll yollarını tapmağı bacarır, səhiyyə problemlərini düzgün təhlil edərək proqnozlar verir.					
9.Məzun mülki müdafiənin tibb xidmətinin təşkili və fəaliyyəti məsələlərini mənimsəyir, daxili əmək intizamı qaydalarını, əməyin mühafizəsi, təhlükəsizlik texnikası və yanğına qarşı mühafizə qayda və normaları haqqında biliklərə sahib olur					
10 Məzun təməl idarəetmə funksiyalarına yiyələnərək müvafik qurum və təşkilatların qərarlarını, icraatlarını izləyir,yol verilən səhyvləri konstruktiv yanaşma ilə peşəkar etika və hüquq normaları çərçivəsində kritik mühakimə etməyi bacarır		**X**			
11. Məzun epidemiologiyanın ümumi qanun və meyarlarının ümumi prinsipləri, yoluxucu xəstəliklərin bioekoloji xarakteristikası, epidemiologiyası və onun inkişafına təsir edən amillər haqqında biliklərə sahib olur və gigiyenik, profilaktik və sağlamlaşdırıcı tədbirləri təşkili və aparılmasını bacarır			X		
12. Məzun xəbərdaredici və cari sanitariya nəzarətinin mahiyyətini və metodlarını bilir, xəbərdaredici və cari sanitariya nəzarətinitəşkil edir və izləməyi bacarır	X				
13.Məzun mülki müdafiənin tibb xidmətinin təşkili və fəaliyyəti məsələlərini mənimsəyir, daxili əmək Intizamı qaydalarını, əməyin mühafizəsi, təhlükəsizlik texnikası və yanğına qarşı mühafizə qayda və normaları haqqında biliklərə sahib olur.					

`

*1 Ən aşağı, 2 Aşağı, 3 Orta, 4 Yüksək, 5 Çok yüksək